

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/735
Toplantı Tarihi/Sayısı : 9.11.2022/21
Karar Numarası : 2022/808
Başvuran : Ö. G.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Kütahya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURU KONUSU

1. Başvuran, Kurum doktoru tarafından kendisine yeterli tedavi edilme imkanının sunulmadığını ve hastaneye sevk talebinin kabul edilmediğini iddia etmektedir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, ulusal önleme mekanizması birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda başvuran özetle:

a) Beş senedir bel ağrısı problemi yaşadığını ve 2018 senesinde hastanede MR çekilmesine rağmen ihtisas sahibi doktorlar tarafından tedavi edilme imkanının kendisine sağlanmadığını,

b) 27.05.2022 tarihinde şikayetlerini Kurum doktoruna anlatıp tam teşekküllü hastaneye sevkini talep etmesine rağmen sevk talebinin reddedildiğini,

c) Kullandığı ilaçların hastalığını iyileştirmemekle birlikte böbreklerine zarar verdiğini doktora belirttiğinde ise doktorun böyle bir durumun söz konusu olmayacağını söylediğini,

d) Doktorun yeterince muayene etmeden ilaç yazdığını, her seferinde farklı ilaçlar yazdığını ve Kurumdaki çoğu mahpusun da bu durumdan şikayetçi olduğunu iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Kütahya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 16.06.2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

a) Başvuranın, ceza infaz kurumunda kaldığı süre içerisinde 118 defa kurum revirine ve hastanelere sevk edilerek gerekli tedavilerinin tam ve eksiksiz olarak yapıldığı,

b) Bel ağrısı ile ilgili ... Hastanesinde uzman doktorlar tarafından gerekli tetkik ve muayenelerinin yaptırıldığı ve yapılan muayene sonucunda ameliyata gerek olmadığına karar verildiği belirtilmektedir.

4. Başvuran, muhatabın yazılı görüşüne ilişkin cevabi yazısını kanuni süresi içerisinde Kurumumuza göndermemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesine göre; *"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur."*

7. Mezkur Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre; *"Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın tedavi edilmeye ilişkin iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

9. Mahpuslara sağlık hizmeti sağlanması devletin bir sorumluluğudur. Mahpuslar, toplumda mevcut olan sağlık hizmet standartlarına sahip olmalıdır ve yasal statüleri nedeniyle ayrımcılığa maruz kalmaksızın ücretsiz olarak gerekli sağlık hizmetlerine erişebilmelidir (*Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları, Madde 24*)

10. "(...) Yetersiz sağlık hizmetleri, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele teriminin kapsamına giren koşulların hızla ortaya çıkmasına neden olabilir. Ayrıca belli bir cezaevinde sunulan sağlık hizmetleri, hem o cezaevinde hem de diğer yerlerde (özellikle emniyet birimlerinde) kötü muamelelerin önlenmesinde önemli rol oynayabilir. Bunun da ötesinde, söz konusu hizmetler, sunuldukları tesislerdeki genel yaşama koşulları üzerinde olumlu etkide bulunabilir." (*Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelelerin Önlenmesi Komitesi (CPT) 3. Genel Raporu, para.30.*)

11. Başvuru dilekçesindeki; başvuranın uzun süredir bel ağrısından muzdarip olduğu, Kurum doktorunun yeterli tedaviyi sağlayamadığı ve tam teşekküllü hastaneye sevk talebinin gerçekleştirilmediği iddialarına karşılık; muhatap Kurum, başvuranın gerekli sevk ve muayenelerinin eksiksiz yapıldığını ifade etmektedir.

12. 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un Hükümlünün Muayene ve Tedavisi başlıklı 78'inci maddesine göre; *"Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi kurumun hekimi tarafından yapılır."* Aynı Kanun'un "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" başlıklı 71'inci maddesinde; *"Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir."* hükmü bulunmaktadır.

13. Başvuran, her ne kadar ihtisas sahibi doktorlar tarafından tedavi edilmediğini iddia etse de başvuru kapsamında incelenen sağlık evraklarından başvuranın ilgili Kanun hükmüne uygun olarak öncelikle Kurum revirinde muayenesinin düzenli olarak yapıldığı ve çeşitli ilaçların reçete edildiği, ... Hastanesinde de muayenesinin ve tetkiklerinin yapıldığı anlaşılmaktadır. Başvuranın, Kurum doktorunun her seferinde farklı ilaçlar yazdığı ve böbreklerinin hasar gördüğü iddialarının ise sağlık raporu olmamasından dolayı soyut iddialar olmaktan öteye geçmediği değerlendirilmiştir.

14. Sonuç olarak; yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında sağlık hakkına erişime

ilişkin iddiaların açıkça dayanaktan yoksun olduğu, doktor tarafından gerekli tetkiklerin yapılmadığı iddiasının ise yeterli düzeyde temellendirilmediği değerlendirilmektedir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesine göre; "*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*" Açıklanan gerekçeler doğrultusunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle "**kabul edilmez**" olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 09.11.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye